

ИНДИГИР УОТТАРА

Муома улууһун
общественной-политической хаһыата
indigir-uottara@yandex.ru

12+

Хаһыат 1953 сыллаахха олохтоммута
Сэрэдэбэ, субуотаба тахсар

2020 с. СЭТИННЬИ 14 КҮНЭ

СУБУОТА № 91 (5621)

Программа ООН

ИЛ ДАРХАН В ЗАСЕДАНИИ «ОБЪЕДИНЕННЫЕ ГОРОДА И МЕСТНЫЕ ВЛАСТИ»

Ежегодное заседание Совета прошло в режиме ВКС, на нем подвели итоги года и наметили планы на будущее. Участники из России, стран ближнего и дальнего зарубежья также обсудили план работы городов по реализации целей в области устойчивого развития. Совет Евразийского отделения Всемирной Организации «Объединенные Города и Местные Власти» является ключевым партнером ООН по вопросам местных властей.

В своем выступлении Глава Якутии напомнил, что на июнь 2020 года в Якутске было запланировано проведение X Международной конференции городов Всемирного наследия Евразии. Реализации планов помешала пандемия Covid-19.

«Однако жизнь продолжается, и наша совместная работа не останавливается, – сказал Айсен Николаев. – Мы предлагаем провести в июне 2021 года в городе Якутске Конгресс местных властей Евразии, главной темой которого станет сохранение и развитие нематериального наследия народов Евразии. В июне у нас проходит Ысыах Туймаады – крупнейший национальный праздник в России, в котором ежегодно участвует свыше 300 тысяч человек. У нас есть все возможности для презентации евразийского культурного наследия при участии десятков тысяч гостей Ысыаха Туймаады». Глава Якутии также предложил провести в рамках Конгресса следующее заседание Совета Евразийского отделения организации.

Айсен Николаев подчеркнул, что Якутия является активным членом организации и партнером Программы ООН-Хабитат (программа ООН по содействию устойчивому развитию населенных пунктов). Республика

постоянно работает над привлечением внимания мирового сообщества к проблемам арктических и северных городов и регионов, проблемам изменения климата, вопросам формирования комфортной городской

среды и сохранения культуры и традиционного уклада жизни на Севере. «Нет сомнений, что проведение мероприятий организацией «Объединенные города и местные власти» в Якутске будет эффективным в этом направлении», – заключил Глава региона.

История Всемирной организации «Объединенные Города и Местные Власти» уходит в 1913 год. За более чем 100 лет существования организация стала сильным инструментом влияния городов и местных властей на процесс принятия глобальных решений.

В состав Евразийского отделения организации входит более 850 городов, регионов и ассоциаций. Организация оказывает поддержку местным властям во взаимодействии с международными организациями для того, чтобы развивать решения проблем урбанизации и глобализации на местном уровне.

Пресс-служба Главы РС (Я) и
Правительства РС (Я).

Республикаба

БАСТАКЫ БЭРЭСИДЬИЭММИТ МИХАИЛ НИКОЛАЕВ

Сэттинньи 13 күнүгэр Саха Өрөспүүбүлүкэтин бастакы бэрэсидьиэнэ Михаил Ефимович Николаев төрөөбүт күнүн бэлиэтэтэ. Кини Саха АССР Орджоникидзевской оройуонун (Ханалас улууһа) Өктөм нэһилиэгэр сэттинньи 13 күнүгэр 1937 сыллаахха төрөөбүт.

Михаил Ефимович Саха Өрөспүүбүлүкэтин 1992 сылтан 2002 сылга диэри сатабыллаахтык салайбыта. 2002-2010 сс. Арасыйа Федерациятын Федеральнай Мунньабын Федерация Сүбэтин бэрэссэдээтэлин солбуйааччытынан үлэлээбитэ. 2011-2016 сс. РФ Судаарыстыбаннай Дууматын VI ынырытын дьокутаата. Саха Өрөспүүбүлүкэтин Судаарыстыбаннай сүбэһитэ.

Кини 1961 с. Омскайдаабы судаарыстыбаннай бэтэринээринэй үнүстүтүүтү бүтэрэн, Эдьигээннэ бэтэринээр бырааһынан үлэтин саҕалаабыта. Онтон Ыччат Бүтүн Сойуустаабы Ленинскэй Коммунистической Сойуунун улуустаабы кэмитиэтин сэкирэтээринэн аһаҕаабыта. Салгыы Дьокуускайга комсомол кэмитиэтин бастакы сэкирэтээринэн, Министирдэр Сэбиэттерин бэрэссэдээтэлин солбуйааччынан, тыа хаһаайыстыбатын министириэн тахсылаахтык үлэлээбитэ. 1989 с. САСР Үрдүкү Сэбиэтин президиумун бэрэссэдээтэлинэн, онтон Үрдүкү Сэбиэт бэрэссэдээтэлинэн анаар.

1991 с. М.Е.Николаев Саха Өрөспүүбүлүкэтин бастакы бэрэсидьиэнинэн талыллар. Михаил Ефимович Саха Өрөспүүбүлүкэтин сайдыытыгар сүнгэн оруоллаах, сана суолга үктэнибитигэр бигэтирэх буолбут сүдү киһи.

СИА.

СИРИ СИКСИГИНЭН

РФ. Кылаас салайааччыгтар төлөбүр Россия бары оскуолаларын педагогтара ылаахтара. Ол туһунан уураахха бырабыталыстыба бэрэссэдээтэл Михаил Мишустин илии баттаата. Докумуонга олобуран, 5000 төлөбүр билигин толорор былаас федеральнайдаагы уорганнарын иһинэн үлэлиир үөрэх тэрлэтлэрин педагогтарыгар эмиз көрүллэр буолуоҕа. Холобура, МИД, култуура министристибэтэ, тырааныспар министристибэтэ, МЧС.

Кылаас салайааччытын эбии өйүүр туһунан быһаарыны дойду президенин соруудабынан ылыллыбыта. Судаарыстыба баһылыга Федеральнай Мунһааха этиитигэр чуолаан кинилэргэ улахан эппиэтинэс сүктэриллэрин бэлиэтэбитэ. Онон бу хайысха оһуобай өйөбүлү ирдиирин тоһоһолообута.

СӨ. 2020 сылга тыа сиригэр баран үлэлиир «Земскэй быраастарга» көрүллэр харчы үрдээн 2 мөл. солкуобайга тэннэспит, фельдшердэргэ — 1 мөл. солк. Кыра куораттарга барар медиктэргэ төлөбүр уруккунан хаалбыт (быраастарга 1 мөл. солк., фельдшердэргэ — 500 тыһ. солк.). «Быйыл барыта 275 мөл. көрүлүүбүтүн 155 исписэлиискэ — 123 бырааска, 22 фельдшергэ тыраабит», — диир Доруобуйа харыстабылын министристибэтин эппиэттээх үлэһитэ Вера Аржакова.

2012-2020 сылларга Саха сиригэр «Земскэй доктор» бырагырааманан 894 исписэлиискэ, ол иһигэр 682 киһи тыа сиригэр, 171 куорат тииптээх бөһүөлөктэргэ, 41 кыра куораттарга үлэлиир тийбиттэр. «Земскэй фельдшер» бырагырааманан 66 киһи хабыллыбыт. Аартыка улуустарыгар барыта 187 быраас, 16 фельдшер тийбит. Итинтэн 79%-нара болдьохторун кэннэ салгыы үлэлиир хаалбыттар. Дойду атын субъектарыттан сыллата 15-20% исписэлиистэр кэлэллэр. Ол курдук бүтэник сылларга Саха сиригэр Тыва, Бурятия өрөспүүбүлүкэлэригэр, Саратовскай уобаластан, Красноярскай кыраайтан үлэһиттэр кэлбиттэр.

СӨ. Инновация министриэ Анатолий Семенов Instagram-на иһитинэригэр, 2021 сылга «Лена», «Бүлүү», «Халыма» федеральнайдаагы трассалары батыһа суотабай сибээс ышккалар тутуулар былааннахтар.

«Суотабай сибээс ышккаларын трассаны батыһа туруортуур боппуруоһу быһаарсабыт. Билигин бу бырагырааманы олоххо киллэриигэ бюджетка үп баар. 2021 сылга үлэни сағалыырга эрэллээхпин, саатар 2G стандарты, оччобуна массынаалаахтар дьонноругар телефоннуур кыахтаһахтара», — диэтэ Анатолий Семенов. Кини эппитинэн, бырайыак суумата 3,5 миллиардтан таһа солк.

СӨ. Саха сиринээҕи дьарыктаах буолуу кэмтигэтэ бырамысыланнас тэрлэтлэригэр үлэлиир бағалаахтар вакансиялары хантан билсэллэрин иһитиннэрэр. Бырамысыланнас тэрлэтлэрин вакансияларын СӨ нэһилиинньэ дьарыктаах буолуутугар Киинин порталыгар бу аадырыстарынан билсэххэ сөп: zan.sakha.gov.ru, работавякути.рф.

Сайка кириэн «Проект Местные кадры в промышленности» баннерга баттаа уонна «Вакансии» вкладканы арый. «Трудоустройство» вкладка баннерыгар баттаан, бырамысыланнас тэрлэтлэригэр үлэбэ кирири түмүктэрин туһунан билсэххэ сөп. Манна Саха сирин олохтоохторо үлэбэ киририлэрин 2020 сыл 9 ыйын түмүгэ көрдөрүллэр.

СИА матырыйаалларын.

Оперштаб иһитиннэрэр

Сэтгэлийн 11 күнүнээҕи туругунан Муома оройуонугар 2 ковидтаабыт киһи эбилиинэ. Уопсайа ыалдыбыт киһи 34 буолла (ПЦР – 26, ИФА – 8).

Билигин кини балыыһа инфекционной ковиднай отделениетыгар 5 ыарыһах сытар, провизорнай отделениеҕа – 4 киһи. Уопсайа үтүөрбүттэр ахсааннара – 12 киһи, ол иһигэр провизорнай отделениеттан – 3. Дьокуускайга пульмонологическай отделениеҕа 2 киһи эмтэнэ барбыта. Амбулаторнай эмтэниигэ 5 киһи сылдьар.

Билигин самоизоляцияҕа 91 киһи олоор, кинилэртэн РПН предписаниетынан – 45 киһи. Изоляцияттан Соболоохтон 5 киһи, Хонууттан 10 киһи табыста. Бу кэмнэ ПЦР 441, ИФА 546 тест оһулуунна.

Республикаҕа уонна Муома оройуонугар сана коронавируснай инфекция тарҕаммытынан, манньк кэккэ сэрэтэр миэрэлэр туруорулуннар:

1. Оройуонна культурнай-маассабай, көччүтэр, о.д.а. (сыбаайбалар, банкеттар, төрөөбүт күннэр, малааһыннар уо.д.а) тэрээһиннэри боборго;

2. Административнай хамыһыһаҕа: -РС баһылыгын б.д. алтынньы 13 күнүнээҕи 1470 №-дээх Ыйааҕын уонна санитарнай-эпидемиологическай ирдэбиллэри толорууну күүһүрдэргэ;

3. “Муома нэһилиэгэ” МТ дыһалтатыгар уонна социальнай харалта управлениетыгар аһы, бастакы наадалаах малы, эми-тому тириэрдиигэ волонтерскай штабы үлэлэтэргэ;

4. Муома тэрлэтлэрин салайааччыларыгар оройуон таһыгар командировкаҕа баралларын тохтооторго.

Убаастабыллаах Муома оройуонун олохтоохторо!

Сэрэхтээх буолун, бэйэ-бэйэбитин харыстаһын. Ыарыйдаһхытына, тымныйдаһхытына, тутта медицинскэй көмөнү ынырын. Хас бириддибиттэн оройуон нэһилиинньэтин санитарнай-эпидемиологическай туруга этэннэ буоларын умнуман!

Билсэр тел.: 03 эбэтэр 89247670303 (суһал көмө), 8(411-50)2-14-31 (Муоматаагы кини балыыһа регистратура).

"Муома оройуона" МТ пресс-сулууспата.

Республикаҕа

НОЛУОК БЭЛИИТИКЭТЭ

Бу нэдиэлэбэ Ил Түмэн учараттаах пленарнай мунһаҕар Ил Дархан “Саха өрөспүүбүлүкэтигэр нолуок бэлиитикэтин туһунан” диэн сокуон барытын ылынылар. Сана сокуон тугу этэрий?

2021 сылтан ыла элбэх оҕолоох дьэ кэргэн көлө нолуогун төлүүртэн босхолонолор. Онуоха элбэх оҕолоох төрөппүт эбэтэр эппэкиин аатыгар биир көлө бэлиэтэммит буолуохтаах, кини онтон босхолонор. Убатыллыбыт углерод гааһынан, компромированнай уонна убатыллыбыт айылҕа гааһынан барар тимир көлөлөөх юридическай, физическай сирэйдэр уонна урбаанньыттар көлө нолуогун анарын төлүүр кыахтаналлар.

Уматыгы саппыраапкалыыр инфраструктураны сайыннара тэрлэтлэр сана саппыраапкалыыр эбийиэги туталларыгар баай-дуол нолуогар нолуок ыстаапката нуулга тэннээр.

Арктика зонатыгар үлэлиир резиденнэргэ дохуот нолуога бастакы уон сылга 0 бырыһыанна тэннээр уонна кэлэр биэс сылга баай-дуол нолуогуттан босхолонолор (2021-2025 сс). Нолуоктан ылы патентнай

системэтэ мантан ыла сүөһүнү итингэ уонна үүнээйиннэн дьаркытаныыга эмиз кириэр.

Эрэгийээннээҕи инвестиция бырайыагын (РИП) кыттылаахтарыгар тэрлэтэ дохуотугар нолуок ыстаапката үрдүүр. Саха сиригэр РИП ыстаатыһын 16 тэрлэтэ ылар, олортон икки тэрлэтэ чоҕу хостуур, атыттар – кыһыл көмүһү хостуулар. Бырайыагы олоххо киллэрэр бастакы биэс сылларга дохуот нолуога 0 бырыһыантан 10 бырыһыанна дылы үрдүүр. Онтон кэлэр биэс сылга – 10 бырыһыантан 13,5 бырыһыанна дылы үрдүүр. ТОСЭР резиденнэригэр тэрлэтэ баайын-дуолун нолуогар кэлэр 5 нолуок сылыгар кыччатыллыбыт нолуок ыстаапката кириэр – 1,1 бырыһыан. Бу иннинэ резиденнэр бастакы 5 сылларыгар нуул ыстаапката тутуулар.

Көлө нолуогун ыстаапкатын чопчулооһа сөп буолар. 2021 сыл иккис анаарыгар дьокуутааттар бырабыталыстыбаны кытары массына сылыттан көрөн нолуок ыстаапкатын аччатарга сөбүлэстилэр.

СИА.

ТӨБҮЛЭХ. Сомоболохуу күнүгэр куйаар ситимин нөнгүө “Мин хоту дойду оботобун” диэн дьыэ кэргэнтэн эбээниин тагастаах оҕону хаартыскаҕа түһэриигэ, кэрэ аңардарга “Норуоттар добордоһуулар” куукуланы араас

КУЙААР СИТИМИН НӨНҮӨ КҮРЭХТЭР

омук көстүүмүн кэтэрдэн хаартыскаҕа түһэриигэ күрэх ытылына.

“Мин хоту дойду оботобун” күрэххэ иккис кылаас үөрэнээччитэ **Валера Хабаров I**, уһуяан итиллээччитэ **Нарияна Соркомова II**, отгон үһүс кылаасан **Лиля Корякина** уонна уһуяан итиллээччитэ **Инесса Герасимова III** буоллулар.

“Норуоттар добордоһуулар” куукула таһаһыгар **А.П. Гуляева, А.Е. Соркомова, Е.В. Герасимова** инники түстүлэр. **М.М. Корякина, Т.П. Герасимова II, А.В. Хабарова III** буоллулар.

Бастыннарга мэтээллэр, бары кыттыбыттарга туоһу суруктар

туттарылыннылар. Манна эмиз фантазия, дьобур, талаан инники күөһүнэ турдулар.

Л. СТРУЧКОВА.

Өрөспүүбүлүкэҕэ

КУОНКУРУС ТҮМҮКТЭННЭ

Ааҕы оҕо өй-санаа өттүнэн сайдарыгар сүнкэн оруолу оонһуур. Хас биридди киһи оҕо сылдьан аахпыт айымньылар сааһын тухары арыаллыыллар, умнуллубат өйдөбүлү хааллараллар.

Ол иһин Саха Өрөспүүбүлэттин култууратын уонна духуобунаска сайдыытын министиэристибэтэ, Саха сириин Суруйааччыларын ассоциацията, Саха Өрөспүүбүлүкэтин сибээс уонна информационай технологиялар министиэристибэлэрэ, Н.Е. Мординов-Амма Аччыгыһа аатынан «Кэскил» оҕо бэчээтин кыһата оҕо төрөөбүт тылыгар тапталы инэрэр, кини истэр-саңарар, өйдүүр дьобурун сайыннарарга сөптөөх айымньылар айыллан тахсыларын, айар-суруйар талааннаах дьону көбүлүүр, өйүүр, оҕо литературатыгар суруйар сана ааттары булар сыаллаах-соруктаах “Айар ыллык” диэн оҕо аналлаах уус-уран төрдүс литературнай республикагааҕы куонкурус түмүктэннэ.

Куонкуруска 92 үлэ киирбитин Саха сириин Суруйааччыларын ассоциацияларын председателэ, ХИФУ филологическай факультетын суруналыыстыкаҕа салаатын сэбиэдиссэйэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин духуобунаска академиятын академига Олег Сидоров, “Кэскил” оҕо хаһыатын директора Ольга Семенова салайааччылаах дьүүлүүр сүбэ сыаналаан кэпсээн, остуоруйа, сахануучча тылын, остуоруйа тылбааһын көрүннэринэн түмүк таһаарда.

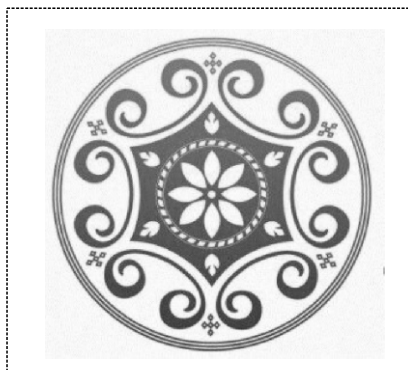
Манна сахалыы кэпсээни суруйууга Елена Петровна Прокопьева – I, Татьяна Петровна Находкина – II, Клавдия Ивановна Васильева – III, сахалыы остуоруйаны суруйууга **Григорий Михайлович Федотов – I**, Капиталина

Константиновна Семенова – II, Мария Ивановна Винокурова – III, нууччалыы кэпсээһинэ Сергей Владимирович Москвитин – I, Альбина Ивановна Кириллова – II, Валентин Владимирович Егоров – III, нууччалыы остуоруйаҕа Дьулустаан Ильич Ефремов – I, Валентин Владимирович Егоров – II, Ираида Гаврильевна Панова – III, остуоруйаны тылбаастааһынна (нууччалыыттан сахалыы) Зинаида Иннокентьевна Топурко – I, Анастасия Марковна Егорова – II, Раиса Николаевна Кардашевская – III, остуоруйаны тылбаастааһын (сахалыыттан нууччалыы) Анна Дороевна Иванова – I, **Мария Прокопьева Федотова – II** буолбуттар.

Куонкурус кыайыылаахтара харчы бириэмийэтинэн наҕараадаланнылар.

СИА.

Редакцияттан. Айар-тутар, суруйар кэргэнни **Мария Прокопьева** уонна **Григорий Михайлович Федотовтары** ситиһигитинэн эбэрдэлибит, эһиэхэ бары үчүгэйи, үөрүүнү, доруобуйаны баҕарабыт!

Республикаҕа

ОБОЛООХ ЫАЛГА ТУОХ КӨМӨ БААРЫЙ?

СӨ Үлэҕэ уонна социальной сайдыыга министиэристибэтэ оҕолоох ыалга туох көмө баарын туһунан иһитиннэрэр.

Оҕолоох ыал хоруона хамсыгынан сибээстээн көрүллэр төлөбүрү таһынан “Финансовая поддержка семей при рождении детей” өрөспүүбүлүкэтээби бырайыак чэрчитинэн, социальной көмөнү ылыан сөп. Ол курдук, бастакы оҕо төрөөтүбүнэ (иитэ ыллахха) биир кэмнээх 35 320 солк. төлөнөр, ый айыы 17 660 солк. кэлэр буолар.

Иккис оҕо төрөөтүбүнэ (иитэ ыллахха) өрөспүүбүлүкэтээби ийэ хапытаалын (федеральной ийэ хапытаалын 30 %-гар тэннээр суумалаах) ылар кыах үөскүүр. Аны туран, өскөтүн иккис оҕо 2020 сыл тохсунньу 1 күнүн кэннэ төрөөбүт (иитэ ылыллыбыт) буоллаҕына, ийэ хапытаала 184 985,1 солк. буолар. Үһүс уонна онтон кэлэр оҕо оҕо ый айыы 17 660 солк. төлөнүөхтээх.

Оҕолоох ыалга көмө харчынан эрэмүгүрдэммат. Итини таһынан өрөспүүбүлүкэбитигэр демографияны тупсарарга туһуламмыт маннык көмө хайысхалара бааллар:

- иккис эбэтэр онтон кэлэр оҕолорун 2019 сыл тохсунньу 1 күнүн кэннэ төрөппүт ыаллар өскөтүн кинилэр Уһук Илин эргэийэнигэр олорор буоллахтарына, 5 %-наах ипотека кирэдьиитин туһанахтарын сөп. Бу көмө 2022 сыл бүтүөр диэри үлэлиир;

- үһүс эбэтэр онтон кэлэр оҕолорун 2019 сыл тохсунньу 1 күнүн кэннэ төрөппүт ыаллар ипотекаларын кирэдьиитин сабалларыгар 450 000 солк. (диэри) көрүллэр;

- Уһук Илин эргэийэнигэр олорор, сокуоннай саастарын туола илик оҕолордоох, 35-тэрин аннынан саастаах эдэр ыаллар 2 %-наах “Уһук Илин ипотекатын” туһанахтарын эбэтэр “биир гектары” ылбыт дьон, ол гектардарыгар чааһынай дьибэ туттарга ипотека кирэдьиитин ылыахтарын сөп. Ити бырагыраама 2024 сыл ахсынны 31 күнүгэр диэри үлэлиир.

«Кыымтан».

ЧТО ДЕЛАТЬ, ЕСЛИ ВЫ ЗАПОДОЗРИЛИ У СЕБЯ COVID-19?

Пошаговая инструкция

Постарайтесь не "поймать" вирус.

Несмотря на то, что некоторые переносят болезнь почти без симптомов, остальные, в том числе молодые, могут столкнуться с неприятными последствиями болезни и с необходимостью длительной реабилитации.

Какие симптомы нельзя игнорировать:

- Температура выше 37°C;
- Резкая слабость;
- Потеря обоняния;
- Кашель, нехватка воздуха;
- Боль в мышцах;
- Могут быть – диарея, головная боль, боли в сердце, высыпания на коже.

Что нужно сделать при появлении характерных симптомов:

1. Самоизолироваться!
2. Вызвать врача (если нет острых симптомов, то участкового терапевта) на дом (на дом-ключевое слово!) по телефону регистратуры Момской ЦРБ 8 (411) 50 2-14-31.

Когда требуется госпитализация?

Из Приказа МЗ РФ "О временном порядке организации работы медицинских организаций в целях реализации мер по профилактике и снижению рисков распространения новой коронавирусной инфекции COVID-19" – госпитализация требуется пациентам с ОРВИ, относящимся к группе риска (лица старше 65 лет, лица с наличием хронических заболеваний бронхолегочной, сердечно-сосудистой, эндокринной системы, системными заболеваниями соединительной ткани, хронической болезнью почек, онкологическими заболеваниями, иммунодефицитами, циррозом печени, хроническими воспалительными заболеваниями кишечника).

И всем остальным пациентам при наличии двух критериев из трех - SpO2 (сатурация) меньше 95%, Т больше 38°C более трех дней, ЧДД (частота дыхательных движений) больше или равно 22.

Есть какие-то данные о том, что именно вызывает тяжелое течение заболевания?

Да, таких данных уже достаточно много – в группе риска пожилые люди, пациенты с повышенным весом, гипертонической болезнью, сахарным диабетом, склонностью к тромбообразованию и иммунодефицитом. Есть предположения, что некие генетические особенности (какие – пока не известно), вызывают быстрое и тяжелое течение COVID-19 даже у здоровых молодых людей. Но таких, к счастью, достаточно мало. Всем, относящимся к группам риска, стоит как можно раньше начать лечение, получить консультацию врача.

Что делать, если обострилось

хроническое заболевание или появились симптомы, не относящиеся к COVID-19?

Идеальная ситуация, если у вас налажен дистанционный контакт с вашим врачом, он вас знает, сможет скорректировать дозу препарата, назначить обследование, понять насколько серьезна ситуация. Для всех остальных – нужно соизмерить риски обращения в медицинские организации (особенно стационары) и теми последствиями, которые могут наступить, если не обратиться за помощью.

Важно:

- Сообщить врачу о всех хронических заболеваниях;
- Сообщить врачу о непереносимости тех или иных лекарственных средств;
- Взять с собой в стационар все лекарственные средства, которые вы обычно принимаете. Сообщить врачу в стационаре о том, что вы будете их принимать;
- Если вы находитесь в группе риска – как можно раньше обсудить с врачом применение антикоагулянтов.

Что делать, если нет симптомов, но был контакт с заболевшим COVID-19 человеком

Это может быть коллега по работе, друг или родственник, с кем вы провели несколько часов, не говоря о тех, с кем вы проживаете совместно.

Первое, что вы должны сделать в этой ситуации – самоизолироваться. При этом участковый терапевт обязан выдать вам больничный лист. Не должно быть никаких контактов с людьми в течение 14 дней. Об этом говорится в Постановлении главного санитарного врача Об утверждении санитарно-эпидемиологических правил СП 3.1.3597-20 и Профилактики новой коронавирусной инфекции (COVID-19). Можете смело ссылаться на этот документ в разговоре с участковым терапевтом и требовать лист нетрудоспособности. Также в этом документе говорится «Отбор у них проб биологического материала для исследования проводится работниками медицинской организации на 8-10 календарный день медицинского наблюдения, а в случаях, если при медицинском наблюдении появилась клиника заболевания, сходного с COVID-19, незамедлительно. Также таким лицам может назначаться экстренная профилактика (профилактическое лечение)». То есть у вас обязаны взять ПЦР-тест, организовать это должен ваш участковый врач. Весь этот период необходимо наблюдать за температурой и отслеживать появление характерных для COVID-19 симптомов. Если они появились – незамедлительно начинайте лечение.

Кому проводится лабораторное тестирование новой коронавирусной инфекции методами ПЦР, ИФА, ИХА?

Согласно Приказу Управления федеральной службы по надзору в сфере защиты прав потребителей и благополучия человека по РС (Я) от 22 сентября 2020 г. № 495-д, Приказу Министерства здравоохранения РС (Я) от 22 сентября 2020 г. № 01-07/1321 утверждена лабораторная диагностика новой коронавирусной инфекции методом ПЦР в РС (Я). Единый пункт приема, распределения и регистрации проб биоматериала у лиц, подлежащих лабораторному исследованию на коронавирусную инфекцию по приоритетности (согласно утвержденному перечню) находится на базе ФБУЗ «Центр гигиены и эпидемиологии РС (Я)» (г. Якутск, Ойунского, 9).

Перечень контингента, подлежащего обследованию на коронавирусную инфекцию методом ПЦР

1. Больные внебольничной пневмонией.
2. Больные ОРВИ: 2.1. (Интернатов, детдомов, лагерей, пансионатов пожилых, учреждений соцобслуживания, УФСИН).
- 2.2. Прибывшие на территорию улуса из других регионов с наличием симптомов инфекционного заболевания.
- 2.3. Медучреждений, оказывающие помощь ковидным больным.
- 2.4. Лица 65+ с признаками ОРВИ.
- 2.5. Лица с показаниями для госпитализации.
3. Контактные с ковидным больным (по предписанию РПН) на 8-10 день со дня контакта.
4. Материал от умерших от ковид (аутопсия).
5. Медработники с положительным Ig M по ПЦР. Если выявлен скрининг-Ig G, то подтверждение не проводится.
6. Перед выпиской из стационара. При (-) результате – повторный забор не ранее чем через 1 день. При (+) результате – повторный забор через 3-5 дней.
7. Персонал социальных учреждений с круглосуточным пребыванием постояльцев (до начала смены (по договору с ЦРБ и ПЦР-лабораторией).
8. Персонал УФСИН при вахтовом методе работы до начала смены (на договорной основе).
9. Призывники срочной службы (за счет республиканского бюджета).
10. Лица, с положительным Ig M.
11. Пациенты направляемые на плановую специализированную (ВМП) помощь, за 3 дня до госпитализации.
12. Дети из организованных коллективов при возникновении от 3 и более возможных случаев ковид (по предписанию РПН).
13. Лица, с положительным Ig M.

Согласно Приказу Министерства здравоохранения РС (Я) от 30 октября 2020 г. № 01-07/1598 «О лабораторной диагностике новой коронавирусной инфекции иммунологическими методами» утвержден перечень контингентов, обследуемых с применением ИФА, ИХА в рамках ОМС и на

Улуу Кыайыы 75 сылыгар

КИИ КЭРЭМЭНЭ ЭТЭ

Николай Ильич Корякин айылбаттан айдарылаах талааннаах киһи этэ. Кини 1902 сыллаахха Собоолоох нэһилиэгэр Илья Корякин (Быыпсайдар) дьиэ кэргэнигэр үһүс оҕонон күн сиригэр көрбүтэ. Ийэтэ Даарыйа Төбүлэхтэн төрүттэбэ.

Бу ыаллар уопсайа 9 оҕолоохторо үһү. Ол курдук, Кэтириинэ (1896 с.), Роман (1898 с.), Николай (1902 с.), Анастасия (Егор Михайлович ийэтэ – 1904 с.), Мария (1905 с.), Улахан Акулина (1906 с.), Кыра Акулина (1909 с.), Ааныка (Кыракуй, 1919 с.) уонна иитиэх уол Соркомов Сэмэн (Сагыннахтаах, Даарыйа маннайгы кэргэнигэр уола).

1927 сыллааҕы биэрэпискэ кинилэр Таала күөлүгэр олохтохтор. Николай аагыгар 12 ынах, ийэтин аагыгар 12 сылгы испииһэктэ кирибиттэр. Кинилэр эһэлэрэ Быыпсай куортукутаах кинээс, Баһыкаан (Корякин В.П.) ахтыгынан дьонно-сэргэбэ сымнаҕас сьһыаннаах, аһыныгас буолан, сана былаас кэлбигигэр бэл куолаһын быспатахтар. Кини көрбүөччү, ичээн (философ) курдук хайдах үйэ кэлэрин өтө көрөн сэхэргиирэ үһү.

Үһүс оҕолоро Ньюкулайдыыр эдэригэр салайар үлэбэ ситиһинилээхтик үлэлибит, ол курдук колхуоска бэрэссэдээтэлинэн, аты-эргин маҕаһыннарыгар таһаарылаахтык үлэлээн мэтээллэринэн наҕараадаммыт.

Муомаҕа кэлбит диалектологическай, фольклорнай экспедициялар ученайдарыгар элбэх информацияны онорбута. Холобур, “Кэрэ-кэрэ Кээрэкээн”, “Эсэһит Оҕо Салтаһа” у.д.а. үһүээннэри, таабырыннары, өс хоһооннорун, остуоруйалары суруйтарбыта.

Ньюкулайдыыр оройуон фестивалыгар “Ньургун Боотур” олонхоттон куруук ылыыра. Таһаһа наһаа сиздэрэй, бухатыыр уобараһыгар барсар этэ, ону кыһа Зоя онорон биэрэрэ.

Уола Коля университетка үөрэнэ сылдьан олус үчүгэйдик уруһуйдуур, гармошкаҕа, баянна ооньуур этэ, үөрэбэр үчүгэйэ. Биригэ үөрэммит табаарыһа профессор Анатолий Гоголев өрүү истинник ахтара уонна аспирантураҕа барбаҕа диэн хомойоро.

Орто кыс Зоя оройуонна бастын

тениска уонна чэпчэки атлетикаҕа оскуолабыт киэн туттуута этэ. Кэлин СР үөрэҕириитин туйгуна буолан, Ф. Тумусовтан өннөөх телевизоры наҕараада туттута. Орто Халымаҕа оскуола музейын аан бастакынан арыыбыта, онно оройуон

былыргы историятыттан саҕалаан араас стендэлэри, хаартыскалары хомуйан дьон биһирэбилин ылбыта, телевидениебэ интэриэһинэй матырыйааллары хомуйан биэриигэ кыттар. Сахалыы сангарбат оҕолору оһуоһайы этэргэ үөрөппитэ, хомуска, үнкүүгэ уһуйбута.

Николай Ильич кэргэнэ Мария Васильевна элбэх оҕолоох Халын аймах Күүдээх Күүстээх Көстөкүүн Дайдыһын Тарабукинтан (Улахан Чыыстай) сыдыаннаах кыргыттартан саамай үтүөлэрэ, үлэһитэрэ этэ. Кини сааһыран да баран хабдыга тиргэлиирэ, истэнэрэ, музейга анаан сыалыһар тиригиттэн суумканы, талахтан саха оҕолорун ооньуурдарын кыһан онорбута. Наһаа асчыт, олус чэбэр, дьонно аламаҕай сьһыаннаах эбэ этэ.

Ыарахан операция кэнниттэн отучча сыл этэннэ сылдьарын Дьокуускай быраастара сөбө истэллэрэ. Ол курдук оллох тардыһыта күүстээбэ, оҕолорун, сиэннэрин тустарыгар олус кыһаллара, оҕолоро үөрэххэ, спорка ситиһилэриттэн кынаттанара, ис сүрүбүттэн үөрэрэ. Ийэ быһытынан Муома эбэлэригэр холобурга сылдьара, эдэригэр депутат буолан, Халымаҕа тийэ сатыы барара. Табалара ыраннар, оҕотун Розаны салаасканан соһон, муньахтары көтүппэтэ. Депутат эбээһинэһигэр толору эппиэттиир саха талыы дьахтара этэ.

Кини 7 оҕону этэннэ улаатыннарар, сэрии ачык, ас-туор олоһун этэннэ туоран, дьоһун олоһу кэргэнинээн Николай

Ильичтин олоһон ааспыттара. Биир кыыстара Гуя сэрии сылларыгар ыалдьан, олоһун устата инбэлиит да буоллар, дьыбэ олоһон сиэннэри көрөн-истэн, улаатыннарар дьыэ кэргэннэ улахан үтүөлээх.

Орто уол Володя спортсмен, тутуу учаастагы бастына этэ. Кыра уол Илья элбэх сиэннээх, сибээс бастын үлэһитэ, өр кэмнэ “Сахателеком” начальнига, байанайдаах булчут, бальксыт.

Кыра кыыс Светлана Савенко ийэтин курдук общественница, үрдүк үөрэхтээх библиотекарь, СР культуратын туйгуна, оройуонна, нэһилиэккэ депутат буола сылдьыбыта, өр сылларга культура профсоюзун, пенсионнай союһун салайбыта.

Эдьийдэрэ Розалия Максимова эдэр сылдьан Муома нэһилигин секретарынан үлэлиирэ, бөһүөлүк олоһор активнай общественница этэ. Үс оҕоломмота, элбэх сиэннэрдээх, хос сиэннэрдээх. Быйыл олохтон туораабыта. Оҕолоро Максимовтар диэн бөһүөлүк ытык-мааны ыаллара буолан олохтохтор.

Биир ыал олоһо – саха төрүт ыалын олоһун сиркилэтэ. Корякиннар ийэлэрэ Мария Васильевна 4 төгүл райсовет депутатынан талыллан оройуон олоһор, үлэтигэр үгүс үтүөлээх киһи этэ. Оттон аҕалара Николай Ильич – фольклорист, тойуксут, салайар үлэбэ сылдьыбыт коммунист – олоһо дьонно холобур буолар.

Корякиннар аҕа уустара 18-үс үйэттэн Муома сиригэр тэнийэн, ытык ыаллар буолан, үйэлэргэ ааттара ааттана туруоҕа.

Л.Г. СТЕПАНОВА,
кырайы үөрэтээчи,
культура үлэтин ветерана.

ЧТО ДЕЛАТЬ, ЕСЛИ ВЫ ЗАПОДОЗРИЛИ У СЕБЯ COVID-19?

договорной основе.

Перечень контингентов, обследуемых в том числе иммунологическими методами диагностики (ИФА, ИХА Аг) в рамках ОМС

1. Больные внебольничной пневмонией.
2. Больные ОРВИ: А) прибывшие на территорию улуса из других регионов с наличием симптомов инфекционного заболевания (или при появлении симптомов в течение 14 дней с момента пересечения границы). Б) работники медучреждений, имеющие риск инфицирования при профдеятельности при появлении симптомов (персонал, оказывающий помощь ковид-больным). В) лица 65+

обратившиеся за помощью по ОРВИ. Г) лица с показаниями для госпитализации. Д) интернатов, детдомов, лагерей, пансионатов пожилых, учреждений соцобслуживания, УФСИН).

3. Контактные с ковидным больным в день выявления ОРВИ и на 8-10 день при **отсутствии ОРВИ.**

4. Пациенты, направляемые на плановую специализированную (ВМП) помощь, за 3 дня до госпитализации, женщины, направляемые на ЭКО

Ссылки на нормативные акты, на которые вы можете ссылаться

-С 7 июня 2020 г. действуют санитарно-эпидемиологические правила СП 3.1.3597-20 «Профилактика новой коронавирусной

[инфекции \(COVID-19\)».](#)

-Приказ МЗ РФ № 198Н "О временном порядке организации работы медицинских организаций в целях реализации мер по профилактике и снижению рисков распространения новой коронавирусной инфекции COVID-19"

-Девятая версия .

В случае, если вы сами не справляетесь с ситуацией или у вас остались вопросы – пишите на электронную почту Момской ЦРБ, на сайт Момской ЦРБ: momsrb.ru, вкладка «обращение граждан», так же звоните на номер: 8 (411)5021010 – для соединения со специалистом.

Момская ЦРБ.

ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ

ПОНЕДЕЛЬНИК 16/11

06:00 — Новый день 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 10:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 11:00 - Дойдум дьоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Анастасия Варламова 6+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 12:45 — Күөрчэх-шоу 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэттим" радио 12+
 15:00 — "Бастын" спортивнай шоу 16:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 16:15 — "Бастын" спортивнай шоу 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 18:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 18:15 - Эл Иитэ 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 20:55 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 21:30 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 22:00 - Талаҕа ыччата 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 00:00 - Талбан 12+
 01:15 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 01:45 — Бастын клип 12+
 02:00 - "Тэттим" радио 12+
 03:00 - Тыннаах дорбоон 12+
 03:45 - Золотой фонд 12+
 04:15 — Бастын клип 12+
 04:30 - Эл Иитэ 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ВТОРНИК 17/11

06:00 - Новый день 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 10:15 - Эл Иитэ 12+
 11:00 - Дойдум дьоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Николай Бойлохов 6+
 11:45 — Бастын клип 12+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 12:45 — Бастын клип 12+
 13:00 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэттим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Республиканский турнир УАЗ "Майа-2019" 12+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 18:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 18:15 — Сээн сирэ 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+

20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 20:55 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 21:30 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 22:00 - Бай 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 00:00 - Талбан 12+
 01:15 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 01:45 - Бастын клип 12+
 02:00 - "Тэттим" радио 12+
 03:00 - Тыннаах дорбоон 12+
 03:45 - Документальный фильм 12+
 04:15 — Бастын клип 12+
 04:30 — Сээн сирэ 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

СРЕДА 18/11

06:00 - Новый день 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 10:15 — Сээн сирэ 12+
 11:00 - Дойдум дьоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Виталий Андросов 6+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 12:45 — Бастын клип 12+
 13:00 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэттим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Золотой фонд 12+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 18:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 18:15 - Аал-луук мас 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 20:55 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 21:30 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 22:00 - Дорога длиной в 60 лет 12+
 22:30 - Мунха куулэйэ. Сиигтэ 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 00:00 - Талбан 12+
 01:15 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 01:45 — Бастын клип 12+
 02:00 - "Тэттим" радио 12+
 03:00 - Тыннаах дорбоон 12+
 03:45 - Геван 12+
 04:15 — Бастын клип 12+
 04:30 - Аал-луук мас 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ЧЕТВЕРГ 19/11

06:00 - Новый день 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 10:15 - Аал-луук мас 12+
 11:00 - Дойдум дьоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Александр Дмитриев-Чумэчи 6+
 11:45 - Мунха куулэйэ. Сиигтэ 12+
 12:00 - "Якутия" информационная

программа 12+
 12:15 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 12:45 — Бастын клип 12+
 13:00 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэттим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Золотой фонд 12+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 18:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 18:15 — Сээн сирэ 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 20:55 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 21:30 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 22:00 — Сээн сирэ 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 00:00 - Талбан 12+
 01:15 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 01:45 - Бастын клип 12+
 02:00 - "Тэттим" радио 12+
 03:00 - Тыннаах дорбоон 12+
 03:45 - Саха итэҕэлэ 12+
 04:15 — Бастын клип 12+
 04:30 — Сээн сирэ 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ПЯТНИЦА 20/11

07:00 - Новый день 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 10:15 — Сээн сирэ 12+
 11:00 - Дойдум дьоно 12+
 11:15 - Асчыттар 12+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Саха сатаабатаҕа суох 12+
 12:45 — Бастын клип 12+
 13:00 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэттим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационной биэри 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Золотой фонд 12+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 18:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 18:15 - Сергей Прачев. Жизнь - дорога любви 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Ырыа кизэйтэ 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 21:00 — Күөрчэх-шоу 12+
 21:45 - Фонд будущих поколений 12+
 22:00 - Кулинарный конкурс 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Тыннаах дорбоон 12+
 00:00 - Ырыа кизэйтэ 12+
 01:15 — Күөрчэх-шоу 12+
 02:00 - "Тэттим" радио 12+
 03:00 - Тыннаах дорбоон 12+
 03:45 — Уутээн кэпсээннэрэ 12+
 04:15 — Бастын клип 12+

04:30 - Асчыттар 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

СУББОТА 21/11

06:00 - Саха итэҕэлэ 12+
 06:30 - Документальный фильм 12+
 07:00 - Концерт 12+
 09:00 — Истин илдьит 6+
 09:45 - Саха сирин таптыбын! 12+
 10:00 — Сээн сирэ 12+
 10:45 - Эл Иитэ 12+
 11:30 - Сахалы муьтиктар 12+
 11:45 - Фонд будущих поколений 12+
 12:00 - "Якутия"
 12:15 - Салайар эйгэҕэ 48 сыл. Н.Е. Попов 12+
 12:45 - Кулинарный конкурс 12+
 13:30 - "Якутия"
 13:45 - Тыннаах дорбоон 12+
 14:30 - Геван 12+
 15:00 - "Дьулаан дьыала" сериал 12+
 17:00 - Концерт 12+
 18:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 18:15 — Истин илдьит 6+
 19:00 — Тугэинирдэр аартыктарынан Пиннинин аян. 4-с биэри 12+
 19:45 - Сахалы киинэ 12+
 21:15 - Концерт 12+
 00:00 - Бай 12+
 00:45 - Геван 12+
 01:15 - Документальный фильм 12+
 01:45 — Бастын клип 12+
 02:00 — Сээн сирэ 12+
 02:45 - Сахалы киинэ 12+
 04:15 — Күөрчэх-шоу 12+
 05:00 - Документальные фильмы с субтитрами 12+
 05:45 — Бастын клип 12+

ВОСКРЕСЕНЬЕ 22/11

06:00 - Простые истины 12+
 06:30 - Санаа кууэ 12+
 07:15 - Кулинарный конкурс 12+
 08:00 - Парламентский вестник 12+
 08:15 - Хранители времени 12+
 08:45 - Будем вместе 12+
 09:00 — Истин илдьит 6+
 09:45 - Саха сирин таптыбын! 12+
 10:00 — Сээн сирэ 12+
 10:45 - Аал-луук мас 12+
 11:30 - ДТРА "Полярная звезда" 6+
 12:00 - "Якутия"
 12:15 - Документальный фильм 12+
 12:45 - Асчыттар 12+
 13:30 - "Якутия"
 13:45 - Талаҕа ыччата 12+
 14:30 - Саха итэҕэлэ 12+
 15:00 — "Бастын" спортивнай шоу 16:30 - ТВ-Спорт 12+
 18:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 18:15 — Истин илдьит 6+
 19:00 - Моя Якутия 12+
 19:30 — "Бастын" спортивнай шоу 21:00 - Кэнсирэ 12+
 22:00 — Уутээн кэпсээннэрэ 12+
 22:30 - Кэнсирэ 12+
 00:00 — "Бастын" спортивнай шоу 01:30 - Моя Якутия 12+
 02:00 — Сээн сирэ 12+
 02:45 — Бастын клип 12+
 03:00 — Уутээн кэпсээннэрэ 12+
 03:30 - Кэнсирэ 12+
 05:00 - Документальные фильмы с субтитрами 12+
 05:45 — Бастын клип 12+

Хаартысканан кэпсиубит

ИСТОРИЯ КЭРЭНИТТЭРЭ – ХААРТЫСКАЛАР

Кыайан сабыллыбат гына хаартыскаларынан ыга симиллибит тохто сылдыар дьэитээби альбомнар, тохтобут, иннэ-кэннэ марайдаммыт, анардаммыт эбэтэр муннуктара суох, оҕолор улаатыахтарыгар диэри оонньуур оностубут хаартыскалара – оройуоммут историятын кэрэниттэрэ, кэрчиктэрэ. Килийдэнэн баран туохха эрэ наада буолан хайа тардан ылыллыбыт хаартыскалар. Дьоммут олоро сылдыбыттарын баар-суох кэрэниттэрэ, өйдөбүннүктэрэ эргэ хаартыскалар буолаллар.

Хаартыскалары үйэтитэр үлэбин 2010 сылтан саҕалаабытым. Аан бастаан бэйэм дьонум, аймахтарым альбомнарын компьютерга киллэртээбитим. Билигин, холобур, дьонум эргэ альбомнарын хаартыскаларын компьютерга эрэ көрөбүн. Оцифровкаммыт хаартыска үйэлэргэ сылдыар: алдыаммат-кээһэммэт, илдьэ сылдыан көрөргө табыгастаах.

1991 сыл оройуоммут 60 сылыгар Горнайтан, Тааттаттан, оройуоммут юбилейынан эбэрдэлии таарыйа, биһиэхэ 30-ус сылларга үлэлээбит дьон ыччаттара суруйбуттара. Дьиктитэ дьон баар, иккиэн биир хаартыска туһунан суруйбуттара. Ол сыллардааҕы Дальстройга үлэлээбит дьон дьэилэрин-уоттарын хаартыскаларын музейга туруорар киһи дьон-сэргэ сэргээн көрүү диэбиттэр этэ. Миэхэ бэйэбэр оннук санаа кирибитэ ыраатта. Билигин коллекциябар 538 папка эбэтэр альбом баар. Биир папкаҕа альбомна кырата 100 хаартыскалаах. Быһа холуйан компьютер көрдөрөрүнэн, 89.9Гб емкостаах 34026 хаартыска докумуоннардаах папка баар. Оннук угуллубут хаартысканы наадыйдаахына, бэчээттэтэн, санардан ылыаххын сөп.

Коллекциябар баар хаартыскалары туох ааттаах үчүгэйдик хараллыбыттары диэччилэр. Дьоммут былыр хаартыскаҕа кэрэ-бэлиэ эрэ күннэргэ түһэллэрэ. Ол иһин кинилэр үөрбүт-көппүт түгэннэрин харыстыабын, доҕоттор. Былыр өлбүт киһини түһэрэн үйэтитэ сатааһын түбэлтэлэрэ бааллар. Оттон саха үгэһигэр көнгүллэммэт буолан дьон кэлин өйдөөн киһи тыыннааҕар түспүтүн өйдөбүннүк гынан хааллараллар. Оройуонтан көһөн барбыт дьон сыаналаах хаартыскалары илдьэ баран үлдү онно хаалларан кэбиһэллэр.

Аэропорка бииргэ үлэлээбит

Казаевтарым Муома аэропордун аһыллытыгар маннайгы самолеттарга үлэлээбит дьон хаартыскаларын музейга ытан, “Муома аэропорда 65 сыла” дьээн альбом-книгэ тахсарыгар төһүү күүс буолбуттара. Ол иһин кинилэргэ махталым мунура суох.

Буор Сыһыттан Акулина Сөдүөтэбинэ кырдыаҕас анаан ааттан кэлэн, эргэ альбомун сыһаралатан баран, оҕолорун дьэитигэр ыныран хаартыскалар быһаарыларын кэпсээбитэ. Ону бэйэм сатаан суруйбат буолан өйбөр тутта сатаабытым. Сэдэх хаартыска элбэх этэ. Аҕата балык үөлэ сылдыара, тустууга үс маастар үөскээбит

балаҕана, былыргы оҕолор оттуу үөрэнэ сылдыаллара, Соркуомап Арыһаан оҕонньор дьэи кэргэнинэн уо.д.а. сэдэх хаартыскалар бааллара. Билигин көрөкөрө сөҕөбүн эрэ, эмээхсин өйө-санаата прогрессивнайын: ол хаартыскалар чэм бэйлээхтик уруула сыталлар.

Кинигэлэргэ, ахтыларга наада буоллаахтарына, копиялаан таһааран биэрээччибин. Аны мантан иннэ интернеткэ тахсан оройуоннары кытта эргэ хаартыска атастатар санаалаахпын. Холобур Уус-Алдан оройуонун биир нэһилиэтин оскуолатын 40-ус сылларга оҕолор уонна учууталлар кэннигэр ааттара-суоллара толору суруллубут эһин хаартыскалара бааллар. Ону оройуон историятын чинчийээччилэр наадыаллара буолуо дии. Биһиги да ол Дальстрой 30-ус сыллааҕы хаартыскаларыгар (интернат, оскуола) наадыарбыт кэмнэх буолуо дуо.

Ардыгар альбомнар хаартыскалардыын сыбаалкаҕа ыһыла сытар буолаллар, сорох дьон бөҕү кытта уоттаан кээһэллэрэ баар суол. Олох да үөһүтүгэ-ахтыбатах хаартыскаларбыт ханна эрэ тийэн хаалыахтарын сөп. Аны былыргы фотографтар хаартыскаларын хаачыстыбата үчүгэйэ бэрт, билигин да аныгы фотоаппараттары кытта тэнгэ илин-кэлин түсүһүөхтэрин сөп. Бэйэм музейга үлэлии сылдыан Р.Г. Черемкин, фотограф Афанасий Тарабукин ууга баран, сыстыһан хаалбыт хаартыскаларын хоннортоон куурдубутум. Коростелевтар 4-5 альбомнарын коллекциябар киллэрэн баран, опистаан

музейга хаалларбытым.

Биирдиилээн дьон сэдэх хаартыскалары эмиэ аҕалан киллэртэрээччилэр. Сорох оройуоннарга эргэ альбомнары архивка туттаран хааллараллар дьээн баар да, ол

наһаа кыаллыбат суол диэм этэ. Сүүһүнэн, тыһыынчанан хаартысканы харайар манан суол буолбатах.

Хаартыскаларга: Бу ийэм альбомуттан ылыллыбыт 1943 сыллааҕы хаартыска бэйэтэ уонна тупсарыллыбыта. Түгэнинэн түбэһэн хаартыскаҕа ким түспүтүн билбит киһи миэхэ тахса сылдыара бэрт буолуо этэ.

Кэннигэр "Маша" дьээн суруллубут.

Сергей СОРКОМОВ.

**ИНДИГИР
УОТТАРА**

Ханыакка сурутун!

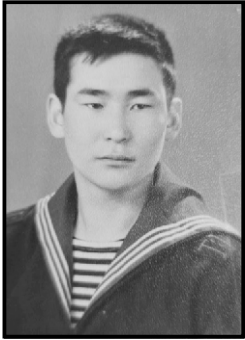
**2021 сыл бастакы
анарыгар сурутун**

**Тэрилтэлэргэ – 1440 солк.
Биирдиилээн дьонго – 720 солк.**

*Ханыаты редакцияҕа
кэлэн сурутуохха сөп.*

Память

ТЫ НАВСЕГДА ОСТАНЕШЬСЯ В НАШИХ СЕРДЦАХ

11 ноября 2020 прошло уже 40 дней, как не стало нашего любимого отца, дедушки **Никulina Владимира Егоровича**. Наш отец родился в семье оленеводов, поэтому он очень любил природу.

Он учил нас с самого раннего детства бережно относиться к природе, правильно вести себя в лесу, чтить и уважать обычаи наших предков. Папа наш был очень добрым, веселым, щедрым и справедливым человеком.

Раньше, когда мы жили на Спортивной, 21, папа приезжал с охоты и обязательно делился своей добычей с соседями, говоря, что это такая традиция, обычай. Часто играл и нянчился с соседскими детьми. Позднее уже наши дети ходили к бабушке, чтобы послушать разные интересные истории, случаи из его жизни, а также очень любили

поиграть с ним в карты. Потому что бабушка очень многое разрешал и никогда не ругался.

В последние годы жизни папа сильно скучал по тем временам, когда мы всей семьей выезжали в лес, по речке "Тирэхтээх", ходили по горам, рыбачили, охотились, собирали ягоды. Часто он говорил, что один из самых светлых моментов жизни – это моменты из детства. Это когда он с сестрами и братьями бегал по лесам и горам, соревнуясь, кто же самый-самый!...

Папа, ты навсегда останешься в наших сердцах добрым, светлым, веселым, нашим любимым отцом...

Выражаем огромную благодарность всем, кто помогал нам в поисках отца, в организации похорон. Спасибо всем неравнодушным людям, одноклассникам, друзьям папы, спасибо нашим одноклассникам, друзьям, спасибо всем нашим родным и близким. Благодарим всех за материальную и моральную помощь, за поддержку в эти трудные для нас дни.

Дети, невестка, зять и внуки.

МАХТАНАБЫТ

Алтынны ый ортото биһиги кыыспыт Надежда Егоровна, сиэннэрбит Анастасия уонна Виола олорор дьизэлэригэр баһаар турбута. Баһаар буолан эрэрин Александр Тарабукинна, Владимир Софроновка түргэнник биллэрэн, нэһилиэк олохтоохтору көмөбө кэлбиттэрэ.

Дьизэ ис өттө аныгылы матырыйаалынан оноһуулаах буолан, түргэнник умайан, докумуоннарын да ылбакка хаалбытгара. Ол да буоллар эһэлэрэ, убайдара хойуу буруоҕа дьизэ киирэн, уунан ыһан, умайа турар уоту үмүрүтэн, нэһилиэк олохтоохтору водовозка кэлиэр дири уу таһан, иһинээби баһаары тохтотон, уу кутан, сыһыары турар квартираларга уоту киллэрбэккэ, олорор дьон малларын таһырдыа таһаартаабытгара. Водовозка кэлэн, дьизэ үрдүгэр таһсан, носуостарынан уу ыстаран, үс квартира бүтүн хаалла.

Учууталларбытыгар И.А. Иннокентьевка, А.М. Диканцевка, А.А. Черовка, дьизэ үрдүгэр таһсан уу кулсупт бары ыччаттарга, убайдарга, эбэлэргэ, эһэлэргэ, үрэххэ балыктыгы сылдыар аҕаларга буруону көрөн кэлэн көмөлөспүттэригэр, ветераннар "Талба" ансамблларын, олохтоох оскуола, оҕо садын коллективтарыгар, оскуола уопсай дьизтин квартиратын обуйдаспыт А.В. Слепцоваҕа, С.В. Иннокентьеваҕа, А.В. Черемкинаҕа, Э.Г. Слепцоваҕа, Я.Н. Григорьеваҕа, Е.В. Хадароваҕа, Э.Г. Атласоваҕа, сиэммит үөрэнэр Дьокуускай даҕабы музыкальной училищетын коллективыгар, нэһилиэк олохтоохторугар бары көмөбүт, өйбүлүгүт иһин истинник махтанабыт.

Эһинээ кытаанах доруубуйаны, бары үчүгэи, дьоллоох-соргулаах олоҕу баҕарабыт!

Хабаровтар дьизэ кэргэннэрэ,
Бүр Сыһыны.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ
село Хонуу

	Суббота 14 ноября	Воскресенье 15 ноября	Понедельник 16 ноября	Вторник 17 ноября
Дневная температура	-28	-27	-28	-31
Ночная температура	-23	-29	-30	-32
Давление	742 мм	739 мм	736 мм	737 мм
Ветер	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)
Облачность				
Осадки				

Күндү эдьийбит үлэ бэтэрээнэ, сэрии сылын оҕото

КОРЯКИНА Варвара Семеновна

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытыгар ырааатыгар Александр Семеновичка, кини дьизэ кэргэннигэр дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ыар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Мария, Надежда дьизэ кэргэттэрэ.

Истинник саныр үөрөспит оҕобор Надежда Дмитриевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр аймактарыгар тапталлаах кэргэн, аҕалара, эһэлэрэ

СОЛОВЬЕВ Николай Алексеевич

олохтон туораабытынан кутурҕаммын тиэрдэбит.

Ыар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Жиркова В.В.

Муома оройуонун олохтоохтору киэн туттар киһибит, биллиилээх фотограф

ЧЕРЕМКИН Михаил Николаевич

олохтон барбытынан кэргэннигэр, аҕатыгар, оҕолоругар, сиэннэригэр, биригэ төрөөбүттэригэр, бары аймактарыгар дириг кутурҕаммын тиэрдэбит.

Ыар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Миша туһунан сырдык өйдөбүл дууһабытыгар мэлдьи баар буолуоҕа.

Учуутала Жиркова В.В.

Тэрийээчи: СӨ

Бырабытталыстыбата,
"Сахабэчээт" СӨ Судаарыс-
тыбаннай автономнай тэрилтэтэ.
Таһаараччы: "Сахабэчээт" СӨ
Судаарыстыбаннай автономнай
тэрилтэтэ.

677000, Дьокуускай к.
Орджоникидзе уул., 31 №-рэ, 124 каб.,
тел./факс: 8(4112)343917.

e-mail: sakhapachat@mail.ru

Генеральной диригктэр
Н. М. Стручкова.

Сибээс эйгэтин информационнай
технологияҕа уонна маассабай
коммуникацияҕа надзорун
федеральной структуратын Саха
сиринээби бырабылыанньатын
20.06.2019 с. бэрилдибит
сидиэтэлиститэтин
ПИ № ТУ 14-00520

Кылаабынай редактор
э.т. Т.И. СЛЕПЦОВА

Хаһыат нэдиэлэҕэ иккитэ таһсар.
Редакцияҕа киирбит суруктар
төнүбэттэр.

Матырыйаалга ахтыллар чэхчылар иһин
эпиэтинэн сурук ааптара сүгэр.

Ааптар суругар этиллэр санаа
хаһыат тутуһар хайысхатыттан
атын булуон сөп.

Биллэриилэр, рекламалар
ис хоһоонноругар эпийэтинэн
туһаах киһи сүгэр.

© Реклама быһыытынан бэчээттэнэр.

Хаһыат 91 №-гэр 16 ч. илин баттанна,
17 ч. график быһыытынан бэчээккэ бэриллиннэ.
Компьютернай талыыта, верстката оройуоннаабы
«Индибир уоттара» хаһыат редакциянай-
полиграфической комплекска оноһулан
бэчээттэннэ.

Редакция, типография, таһаараччы аадырыһа:

Муома улууһа, Хонуу сэл., кап. Елкин уул. 4 №-рэ.

Кэмэйэ 1 усул. бөч. л. Тиража 360.

Сыаната дуоҕабар быһыытынан.

Телефоннара: 8(41150)2-10-21.

Электроннай почта: indigir-uottara@yandex.ru